

академічних обмінів, а також програм, спрямованих на створення міжнародного інституційного партнерства в сфері вищої освіти. Слід зазначити, що за останні роки спостерігається тенденція зростання академічної мобільності студентів та викладачів нашого університету. Наприклад, протягом тільки цього навчального року за кордоном проходили стажування і практики близько 50 студентів і 12 викладачів університету. Що до географії, то це США, Китай, Чехія, Словаччина, Іспанія, Туреччина, Ізраїль, Польща, Грузія, Марокко та ін.

Подальше взаємодія українських університетів і міжнародних організацій, фондів та програм вимагає орієнтації на вирішення наступних завдань: сприяння участі українських ЗВО у великих міжнародних, наукових та освітніх проєктах; створення в університетах систем управління і контролю якості освіти з урахуванням світового досвіду; освоєння нових інформаційних і навчальних технологій; створення інформаційних мереж, що забезпечують, з одного боку, надання закордонним користувачам різнобічної інформації про ЗВО, їх експортних пропозицій в галузі освіти і науки, а з іншого - оперативне забезпечення університетів відомостями про зарубіжних партнерів та їхні можливості.

Таким чином, наш університет намагається своєю діяльністю сприяти інтернаціоналізації вищої освіти і виведенню сучасної української освіти на рівень світових вимог, готуючи випускників, здатних гідно захищати і представляти інтереси України на міжнародній арені.

О.Г. Терешкін, д-р техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ЕКОДИЗАЙН В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Екологічні послуги за останні роки зросли якісно і кількісно в усьому світі в кілька разів. Еко-готелі мають велику популярність – в результаті актуальності екологічної теми, оригінальності атмосфери і простоти. Бажано відобразити інтелектуальний підхід щодо проблем екологізації споживання та шляхів їх вирішення в сучасному дизайні.

Екологічний підхід в дизайні – один із напрямів всесвітнього екологічного руху, в завдання якого входить охорона і відновлення навколишнього середовища. Сенс екологічного підходу в дизайні – створення продукції, сумісної з навколишнім середовищем, що має на увазі зниження і, по можливості, повне усунення негативного впливу на природу за допомогою використання альтернативних ресурсів і

енергії, а також нетоксичних, вже перероблених або призначених для переробки матеріалів та відновлювальних процесів виробництва, максимальну економію ресурсів і матеріалів, облік довговічності виробів з тим, щоб співвідношення витрат матеріалів і тривалість життя виробів було оптимальним, можливість їх утилізації після закінчення терміну використання.

Термін «екологічний дизайн» на даний час широко використовується в проєктній практиці і в науковій літературі. Проблематика екологічного дизайну стикається з різними сферами виробництва і наукового знання – починаючи від архітектури, промислового дизайну і прикладної екології, закінчуючи сучасними дослідженнями в області філософії, медицини, психології, естетики, соціології та педагогіки.

Ця область проєктування об'єднує в собі і художньо-проєктні основи, і наукове, філософське осмислення ступеня впливу творчої діяльності людини на довкілля, наслідків взаємодії людини і навколишнього середовища. Філософи під терміном «екологічний дизайн» мають на увазі будь-яке проєктування в дизайні, спрямоване не так на відображення екологічного балансу, а на саму гармонію стосунків людини з навколишнім світом. Екологічний дизайн визначають як «участь засобами і методами дизайну в рішенні соціально актуальних завдань захисту навколишнього природного середовища (і самих людей) від наслідків його забруднення відходами техногенної цивілізації і порушення екологічного балансу в біотехносфері, як з позицій цінностей природи, так і культури».

Екологічний дизайн приділяє ключову увагу гармонізації відносин людини і навколишнього його середовища, збереженню довкілля. Це комплексна і повноцінна інтелектуальна діяльність, яка реалізує в об'єктах зближення природного середовища з споживчими і естетичними вимогами людини.

Екологічний дизайн починається з емпатії – глибокого розуміння людей, яким він призначений, та ставить перед собою за мету створення оптимальних умов задоволення людських потреб, не порушуючи при цьому рівноваги навколишнього середовища, коли дотримується принцип екології 3R (reduce, reuse, recycle – скорочувати, повторно використовувати, переробляти).

Завданнями екологічного дизайну є:

- вдосконалення екологічної ситуації шляхом створення продуктів, що відповідають вимогам природи, людини і культури;
- пошук гармонії між вдосконаленням форми і функції об'єктів дизайну та дотриманням принципів екологічного підходу;

- перегляд матеріалів і технологій за екологічними нормами;
- формування нової культури споживання, структури потреб, заснованих на скороченні надлишкової кількості продуктів;
- цілеспрямована зміна ціннісних установок суспільства за допомогою художніх образів об'єктів дизайну.

Саме дизайнерська діяльність привносить естетичну наповненість предметного середовища та націлена на поліпшення його функціональних та естетичних властивостей, і це пояснює її орієнтацією на найновіші матеріали і технології, модні тенденції і широке коло споживачів. В оформленні приміщень еко-дизайн передбачає використання переважно натуральних матеріалів: дерево, глина, камінь, пробка, бамбук, очерет; необроблені та дуже прості тканини: необроблений льон, бавовна, рогожка, циновка.

Відмінною рисою екологічного дизайну, що виділяє його серед інших видів проєктно-художньої діяльності, є його орієнтація на інновації. Закони ринку вимагають постійного пошуку швидкого впровадження у виробництво найостанніших науково-технічних досягнень, новітніх матеріалів і технологій, спрямованих на забезпечення екологічної чистоти конструкційних та оздоблювальних матеріалів, що застосовуються для виготовлення об'єктів дизайну, екологічності процесів виробництва і споживання з урахуванням проблеми утилізації та переробки відходів і стану предметно-просторового середовища. Це багатогранна діяльність, в якій враховуються вимоги природного середовища, естетики та культури.

Екологічний дизайн не заперечує використання побутової техніки. Зате пред'являє високі вимоги до енергозбереження. Принципи еко-стилю застосовні не тільки до оформлення приміщень, а й до всіх аспектів діяльності людини. Це, в тому числі, і раціональне використання електрики, і пошук нових, екологічно чистих джерел енергії: вітру, води, сонячного світла і т. і.

Експлуатація будівлі готелю та його енергозабезпечення приводять до забруднення і виснаження ресурсів. Енергоефективність досягається як за рахунок добутку енергії, так і за рахунок її економії. Не менше 60% джерел освітлення мають бути оснащені фотоелектричними енергозберігаючими лампами і не менше 10% – світлодіодними, не менше 50% побутового устаткування повинно відповідати за критерієм енергоефективності не нижче класу «А».

Прогресивні технології дозволяють суттєво скоротити витрати на ресурсне забезпечення закладу. Сама природа у процесі свого розвитку прагне до всебічної економії енергії, будівельного матеріалу і часу. На стадії проєктування готелю необхідно враховувати, як

використання енергозберігаючих матеріалів на стадії будівництва та оздоблювання, так і використання обладнання, що дозволить виробляти альтернативну енергію без шкоди для довкілля.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнта ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, застосовуються геліосистеми та вітроустановки у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень комплексу. Облаштування готелю геліосистемою дозволить майже повністю задовольнити потреби в електричній енергії. Вітрогенератори перетворюють кінетичну енергію вітру в електричну енергію. За наявності поблизу моря або річки доречно використовувати гідроенергію для міні-гідростанцій. В цілях економії, безпеки та збереження екологічного стану навколишнього середовища можна запропонувати систему геотермального опалення будівлі (за такої можливості). Геотермальна система опалення є ідеальним способом зниження енергетичних витрат. Вона являється екологічно чистою, без шкідливих токсичних викидів, оскільки використовує природне тепло землі. Можливе оснащення готелю обладнанням із вбудованими п'єзоелектричними генераторами, які працюють на принципі перетворення кінетичної енергії в електричну, водоочисними приладами, які живляться від сонячних батарей і здатними очищати воду, кранами з водозберігаючими насадками, змішувачами в душових кабінах з дрібним дифуззором та інша спеціальна сантехніка для зберігання води.

Використання енергозберігаючих технологій та відновлюваних джерел енергії – від геотермальних вод до енергії вітру, сонця і води, тільки екологічні миючі засоби, енергоефективне технологічне обладнання, використання екологічно чистих будівельних та натуральних нетоксичних матеріалів в інтер'єрі, збір та утилізація сміття, озеленення будівель, комплексне обводнення та благоустрій території створює позитивний імідж готельного закладу.

Щодо енергоефективності висуваються наступні вимоги: інформування з цього питання персоналу готелю та його залучення до процесу охорони природного середовища; в якості додаткових послуг з постояльцями проводиться екологічна просвіта для набуття знань щодо зниження шкідливого персонального впливу на довкілля; енергозбереження; збереження водних ресурсів; підвищення ефективності опалення приміщень за рахунок особливих технологій рециркуляції теплових потоків; встановлення терморегуляторів і

термодатчиків; ініціативи з озеленення готелю; застосування екологічних мийних засобів; зниження обсягу використання пластику та паперу; зниження обсягу відходів у ресторані, компостування; впровадження системи утилізації відходів на основі ензимних препаратів. Необхідно згадати і про все більш широке використання автомобілів з альтернативними двигунами. Так, все частіше, для їзди по території і за межами готелю використовуються електромобілі, електрокари, велосипеди.

Застосування інноваційних енерго- та ресурсозберігаючих технологій підвищує конкурентоздатність, інвестиційну привабливість та імідж закладу, якість надаваних послуг, що відповідно гарантує залучення уваги засобів масової інформації та потенційних клієнтів.

Промисловість, прагнучі задовольнити наші потреби, завдає непоправної шкоди екології. Приблизно 90% людей використовують поліетиленові пакети, як тару, мішки для сміття, упаковку і т.і. Переробка пляшки з пластика може дати електроенергії, достатньої для 6-ти годинної роботи лампочки в 60 ватт. Рециклінг відходів пластмас здатний заощадити близько 2/3 енергії, яка потрібна для виробництва пластику. Щороку в розвинених країнах світу з'являється заборона на використання тари із пластику. Останньою порадувала Грузія, яка весною 2019 року ввела заборону на виробництво, імпорт і реалізацію пластикових пакетів.

Екологічний дизайн – вибір небайдужих людей, які розуміють свою відповідальність за стан довкілля, повинен змінювати світ, а не тільки зробити його приємним на вигляд. Це не данина моді, а необхідність, яка гостро стоїть перед усім людством вже сьогодні.